

Dit was VDAB
in 2017

Opleidingen en werkplekleren leiden naar duurzaam werk.

VDAB

samen sterk voor werk

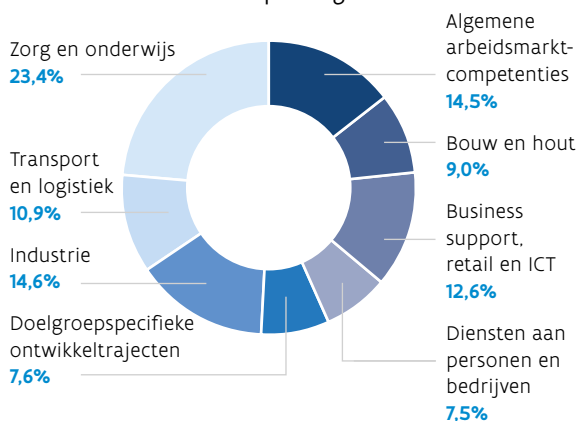

Opleidingen en werkplekleren

Om een geslaagde match te vinden tussen 'mens' en 'werk', moeten we de talenten van onze werkzoekenden goed aanduiden en ontwikkelen. Voor het erkennen en ontwikkelen van competenties hebben we verschillende opleidings- en begeleidingsmogelijkheden.

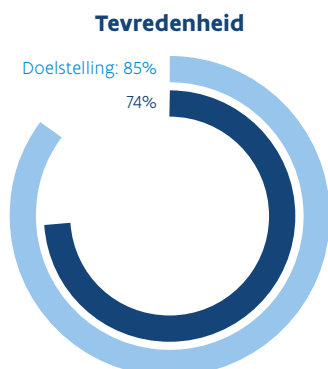
Cursisten competentieversterking Werkzoekenden die hun competenties willen opfrissen of professioneel een nieuwe weg willen inslaan, kunnen bij ons een opleiding volgen.

57.013 cursisten volgden een VDAB-opleiding in 2017 en ze kozen daarvoor een opleiding in:

Bij algemene arbeidsmarktcompetenties ging het in 86% van de gevallen om taalondersteuning NT2.

VDAB haalt 74% tevredenheidsscore (doelstelling 85%), als belangrijkste opmerking gaven cursisten aan dat de werkaanbiedingen niet altijd volledig bij hun opleiding aansloten.

Het kleinste aantal individuele cursisten in 2016 schreef zich in voor de opleidingssectoren media en cultuur (73), scheeps- en vliegtuigtechnieken (86), toerisme, vrije tijd en sport (96), plaat en koetswerk (109), confectionie (121) en wegenbouw (125).

65,62% van de ex-cursisten is na drie maanden weer aan het werk (metingen per kwartaal in 2017). Er is in 2017 een duidelijke stijging merkbaar, de uitstroom lag in het eerste kwartaal op 62,69%. In het vierde kwartaal was dat al 67,28%. Dit is het beste resultaat sinds het begin van de metingen.

De beroepencluster 'transport en logistiek' zet met 77,05% uitstroom het sterkste resultaat neer in het vierde kwartaal. De uitstroom naar werk na opleiding steeg in het vierde kwartaal in alle beroepenclusters ten opzichte van het laatste kwartaal van 2016, behalve in de sectoren 'transport en logistiek' en 'zorg en onderwijs' waar er een geringe daling was. De algemene stijging bedraagt 2,85% en is het grootst in de beroepenclusters 'bouw en hout' en 'diensten aan personen en bedrijven', waar de uitstroom naar werk in het vierde kwartaal respectievelijk 6,1 en 6,9% hoger ligt dan in het laatste kwartaal van 2015.

Infrastructuur

Leerlingen uit het onderwijs kunnen gratis gebruik maken van de infrastructuur van onze competentiecentra.

Leerlingen uit het onderwijs

2.871	63.585
opleidingsacties	opleidingsuren

In VDAB-infrastructuur op scholen vonden in 2016-2017 2.871 opleidingsacties en 63.585 opleidingsuren plaats.

VDAB biedt de scholen de mogelijkheid om praktijklessen te geven in haar competentiecentra, gedurende maximaal tien dagen per leerling. De praktijklessen worden door de leraar zelf gegeven. De leraar neemt op voorhand contact op met de instructeur om de nodige afspraken te maken. De leraar volgt eerst een gratis wegwijssessie over de campus, het leeratelier en de arbeidsmiddelen. Het doel van deze sessies is leerkrachten op een veilige en didactisch verantwoorde wijze te leren omgaan met de infrastructuur volgens de geldende onderrichtingen bij VDAB. Het inoefenen van de opgedane kennis kan via gratis schaduwdagen.

Het aanbod staat open voor leerlingen in hun finaliteitsjaren, meer bepaald:

- Het tweede leerjaar van de derde graad BSO/TSO;
- De derde leerjaren van de derde graad BSO;
- Opleidingen Secundair-na-secundair van het TSO;
- De ABO/integratiefase (OV3);
- De leerlingen DBSO en leertijd;
- De vijfde leerjaren OV3 van het Buitengewoon Secundair Onderwijs.

VDAB maakt zijn infrastructuraanbod kenbaar via de Regionale Technologische Centra (RTC's), die fungeren als inschrijvings- en opvolgingsloket.

VDAB - Competentieversterking 2020

Dit programma beoogt een **meer efficiënte en flexibele manier van competentieversterking**. Hiertoe worden de processen en instrumenten vernieuwd met als hoofddoelstelling meer op maat van de klant op te leiden, zowel wat de invulling van de leerweg betreft (modulair, "zo kort als mogelijk, zo lang als nodig"), als de gebruikte methodieken (werkplekleren eerst, "digitaal waar mogelijk, face-to-face indien meerwaarde"). In 2017 werden de piloten gecontinueerd en uitgebreid, rekening houdend met de goede praktijken en leerpunten. We boden ook in 2017 een ruim aanbod aan opleidingsacties voor werkzoekenden aan, in samenwerking met onze partners en in onze eigen competentiecentra. De knelpuntgerichtheid, de vraaggerichtheid en de complementariteit aan het aanbod beschikbaar op de private markt en onderwijsinstanties wordt bewaakt in de Sectorale Ondernemingsplannen.

Speerpunten zijn de samenwerking met bedrijven, sectoren en opleidingspartners, een verhoogd aandeel van alle vormen van werkplekleren, een dynamisering en (her-)oriëntering van de arbeidsmarktreserves met als doel de knelpuntvacatures in te vullen. De technische competentieversterking gaat hand in hand met aandacht voor arbeidsmarktcompetenties (AMC).

VDAB verhoogt de alertheid bij bemiddelaars voor het detecteren van signalen van laaggeletterdheid en bouwt een structurele samenwerking rond opleiding geletterdheid met de basiseducatie uit, met name rond opleiding basis-ICT. Met de centra voor basiseducatie werden afspraken gemaakt om in het schooljaar 2017-2018 minstens 800 trajecten basisvaardigheden ICT te voorzien.

In 2017 ging VDAB aan de slag met Google for Education, een set van Google apps die interessant zijn in een educatieve setting: Gmail, Drive, Agenda, Documenten, Spreadsheets, Presentaties, Sites, en de nieuwe app Classroom.

Classroom is een tool waarmee de instructeur opdrachten kan maken en organiseren, feedback kan geven, en kan communiceren met zijn klasgroepen.

Samenwerking

Samen met onze deskundige partners organiseren we opleidingen die [de tendensen op de arbeidsmarkt volgen, met oog voor knelpuntberoepen](#). VDAB stelt zich ook hier wendbaar op en stuurt het aanbod bij waar nodig. Dit op basis van een grondige arbeidsmarktanalyse, evaluaties van lopende projecten en acties binnen de Provinciale Sectorale Ondernemingsplannen (PSOP's).

Methodemix

Digitale ontwikkelingen hebben een impact op de manier waarop mensen competenties verwerven én op de inhoudelijke evoluties van beroepen die cursisten aanleren. VDAB heeft hier al langer aandacht voor en heeft sinds 2016 een project 'Methodemix' opgestart.

Het project Methodemix bestaat uit:

1. [Digitale innovatie](#) op inhoudelijk vlak: bijvoorbeeld gebruik van 3D-printing.
2. [Digitale innovatie](#) op didactisch vlak: bijvoorbeeld een Google for Education-account per cursist om communicatie met instructeurs te faciliteren of gebruik van online leren in langere opleidingen tot boekhouder.
3. [Aanpassingen in processen, procedures en rollen](#): bijvoorbeeld uittesten van een systeem voor geüniformiseerde behandeling van kandidaat-cursisten.
4. [Vernieuwing in opleidingsmethodes](#): bijvoorbeeld een pilot rond augmented reality voor metselaars, het gebruik van tablets en qr-codes voor de opleiding van poetspersoneel

Het project Methodemix omvat dus allerlei werkterreinen en pilots die verder werden uitgewerkt in 2017.

Dankzij een doorgedreven inzet van digitale, flexibele instrumenten en van vernieuwde opleidingsmethodes kan VDAB als innovatieve regisseur en als opleidingsactor veranderen om de strategische doelstellingen voor competentieversterking op een meer efficiënte en flexibele manier te behalen.

Erkenning verworven competenties

Heel wat mensen op de arbeidsmarkt beschikken over een pak praktijkervaring voor de uitoefening van een beroep, zonder dat ze die ervaring kunnen bewijzen aan de hand van een diploma of getuigschrift. Ze deden die ervaring bijvoorbeeld op tijdens een stage of een cursus, op de werkvloer, als vrijwilliger of uit liefhebberij. Maar doordat hun vaardigheden niet officieel bekrachtigd werden, dreigen ze kansen op de arbeidsmarkt te missen of kan hun carrière binnen hun bedrijf afgeremd worden. Ook als je geen diploma's of attesten hebt, kun je dankzij het [Ervaringsbewijs](#) je vaardigheden zwart op wit bewijzen. Het is een officieel en algemeen erkend document van de Vlaamse overheid, het onderstreept het belang van (praktijk) ervaring en is op vele vlakken een troef:

- Je kunt zwart op wit [bewijzen dat je vaardigheden die nodig zijn voor een bepaald beroep](#) onder de knie hebt, waardoor je sterker staat in je zoektocht naar een job.
- Je (jarenlange) [ervaring wordt officieel erkend door de Vlaamse overheid](#), waardoor je werkgever zeker is van je capaciteiten.
- Ook jij krijgt de groeikansen die iedereen verdient, ook al kreeg je vroeger niet de kans een diploma of getuigschrift te halen.

Deze brede visie op Erkenning Verworven Competenties (EVC) en loopbaandenken, is voor de arbeidsmarkt zeer belangrijk. Ook de koppeling naar de VKS (Vlaamse Kwalificatie Structuur) die wordt gemaakt in het EVC-decreet, zal hiervoor mogelijkheden bieden. VDAB heeft in samenwerking met haar partners in het verleden een uitgebreid en effectief instrumentarium uitgebouwd rond competenties herkennen en erkennen.

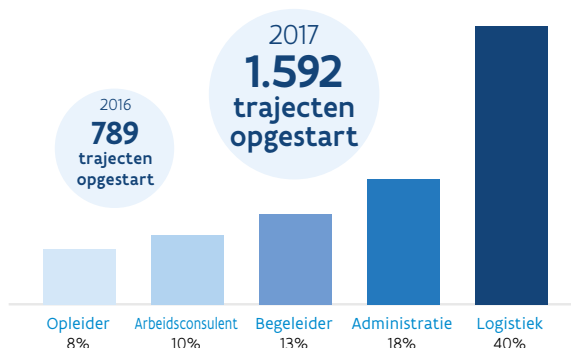
Herkennen van competenties

Als ondersteuning van deze brede visie wordt er in Mijn Loopbaan veel aandacht geschonken aan de twee eerste stappen bij EVC:

- de burger kan zijn eigen competenties scoren en dus zichtbaar maken
- ook op vraag van de burger kan een derde (werkgever, opleider, enz.) competenties scoren voor de burger.

Dit kadert in de eerste stappen van EVC: het 'herkennen' van competenties, namelijk het documenteren en oplijsten van reeds eerder verworven competenties. Bij het ervaringsbewijs kan het erkenningstraject bestaan uit de volgende fases: begeleiding (herkennen), beoordeling (assessment gedaan, positief of negatief) en ervaringsbewijs behaald/erkenning (= kandidaat heeft het officiële document verkregen). Door de toekomstige koppeling naar de beroepskwalificaties en het civiele effect van de aanwezige ervaringsbewijzen, was er een stabilisatie van het aantal beroepen.

1. Logistieke beroepen (heftruck/magazijnmedewerker): **40%**
2. Administratief commercieel medewerker binnendienst: **18%**
3. Begeleider buitenschoolse kinderopvang: **13%**
4. Arbeidsconsulent: **10%**
5. Opleider/begeleider in bedrijven en organisaties: **8%**

Assessments

4.770 certificaten uitgereikt in 2017

Vaak vraagt de werkgever een **bevestiging van beroepsbekwaamheid en kennis** voordat je een beroep mag uitoefenen. Deze vraag komt er door de wetgevingen (ARAB, Vlaamse milieuwetgeving, Europese wetgeving), maar ook door verplichtingen vanuit bepaalde bedrijven en sectoren. Daarom heeft VDAB assessments ingericht waarmee certificaten behaald kunnen worden. De assessments zijn **afgestemd op de certificatievereisten** en dikwijls gebeurt er ook een audit via externe organisaties op de kwaliteitsborging en procedures. VDAB staat in voor de certificatie sinds 1998. Op dit ogenblik kunnen bij VDAB meer dan 40 certificaten worden behaald die in deze categorie passen.

Werkpleklers steeds meer centraal

Werkpleklers (WPL) is een verzamelnaam voor verschillende **opleidingsvormen** waarbij de **opleiding deels op de werkvloer plaatsvindt**. Deze waarheidsgetrouwe context maakt de verworven competenties relevanter en efficiënter, en verhoogt de uitstroom van werkzoekenden.

Ook ons opleidingsaanbod neemt een centrale plaats in

Nog meer dan vroeger wordt er nu ingezet op een arbeidsmarktgericht, wendbaar en toekomstgericht opleidingsaanbod. Werkpleklers staat daarbij centraal. Onder werkpleklers verstaan we alle leeractiviteiten die gericht zijn op het aanleren en toepassen van algemene, arbeids- en beroepsgerichte competenties in een arbeidssituatie die tegelijkertijd een leeromgeving is.

Onze dienstverlening

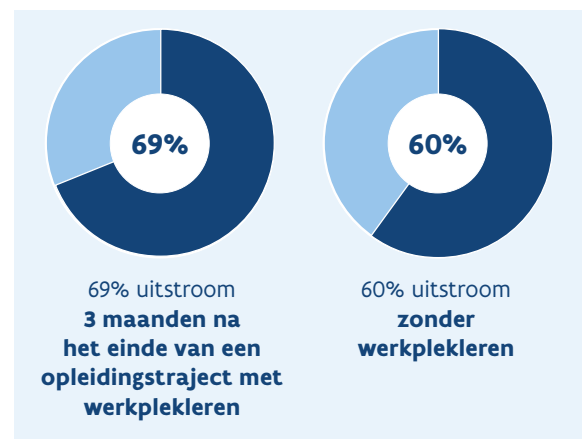
54.734 acties werkpleklers in totaal

- 20.162 IBO's
- 24.505 opleidingsstages
- 134 instapstages
- 2.090 opleidingsplannen BIO
- 6.715 beroepsverkennde stages
- 904 activeringsstages
- 224 werkervaringsstages

In 2017 liepen maar liefst 20.162 IBO's, 24.505 opleidingsstages en 134 instapstages. Bovendien werden 2.090 opleidingsplannen voor een beroepsinlevingsovereenkomst (BIO) goedgekeurd. Er gingen ook 6.715 beroepsverkennde stages en 904 activeringsstages door, en 224 werkervaringsstages – een nieuw product in 2017. In totaal vonden 54.734 acties werkpleklers plaats!

68,96% van de cursisten was 3 maanden na het einde van een opleidingstraject met werkpleklers aan het werk. De uitstroom van cursisten zonder werkpleklers bedroeg 60%. Een reden te meer voor ons om werkpleklers frequent en flexibel in te zetten.

65,79% van de beëindigde opleidingstrajecten bevatte een vorm van werkpleklers. Dat is een lichte daling tegenover 2016 (66,03%).

Succes van IBO

Als je een contract voor een Individuele Beroepsopleiding (IBO) afsluit, volg je gedurende één à zes maanden een opleiding op de werkvloer. Tijdens je IBO krijg je een inkomen dat een normaal loon benadert. Meer nog, als je je IBO succesvol afrondt, krijg je een contract van bepaalde of onbepaalde duur in het bedrijf.

Met de IBO hebben we een sterk product dat we in 2017 volop in de kijker zetten. In 2017 werden 15.120 IBO's opgestart. 625 daarvan waren curatieve IBO's of G-IBO's, een toename op jaarbasis van 4,3%.

Voor alle IBO's die in 2017 beëindigd werden, was dit in 23,19% te wijten aan een ongunstige stopzetting. Die vaststelling vraagt om onze aandacht. Voor 55-plussers staat het percentage ongunstige stopzettingen op 29,02%, voor kort- en middengeschoolden op 26,03%, en voor personen met een arbeidshandicap op 31,52%. 37,84% van de G-IBO's wordt ongunstig stopgezet.

Online leren: bijleren waar en wanneer je wil

*(cijfers jan-sep 2017)

Van januari tot september 2017 kozen 13.887 cursisten voor online leren om hun kennis en vaardigheden op te frissen en bij te schaven. Zij volgden samen 32.989 cursussen. Ook dit jaar scoort de sector [business support, retail en ICT](#) veruit het hoogst met 63% van de inschrijvingen, op ruime afstand gevolgd door persoonlijke en sociale vaardigheden (14%) en de sectoren industrie (12%) en logistiek (7%). In september stapte VDAB over naar het Online Leerplatform Totara. Daarvan zijn nog geen cijfers bekend.

Bovendien grepen 4.002 deelnemers de kans om online leren aan te vullen met praktijkgerichte workshops. Zij konden in 2017 terecht in 39 verschillende workshops die in totaal 639 keer georganiseerd werden.

In 2017 ontwikkelden we [33 nieuwe of vernieuwde online cursussen](#), waaronder Frans, Engels, MS Office, bedrijfscommunicatie en accountancy.

Ook Edutube breidde sterk uit met 37 nieuwe instructievideo's voor de sectoren Horeca, Transport en Metaal.

Geen Nederlands geen nood

Nieuw ingeschreven werkzoekenden met geen of beperkte kennis van het Nederlands worden kort na hun inschrijving gescreend.

Als hun kennis van de taal ontoereikend is voor de beoogde job, dan worden ze doorverwezen naar het Huis van het Nederlands voor een test of niveau-bepaling. Daarna krijgen deze werkzoekenden een sectorspecifieke opleiding NT2 of een geïntegreerd traject dat zowel de taal- als de technische opleiding combineert. Een bemiddeling naar werk waarbij NT2 inzet op taalcoaching bij stages en werkpleklernen is ook een mogelijkheid.

Mobiele opleidingen

Samen met de lokale besturen, partners, sectoren en het onderwijs, organiseert VDAB mobiele opleidingen. De opleiding vindt dus niet plaats in een 'vaste' opleidingslocatie van VDAB, maar wordt naargelang de regionale behoefte **flexibel ter plekke georganiseerd**. Het mobiele opleidingsaanbod waarop we in 2017 hebben ingezet, bevatte onder meer:

- Basiscursus pc- vaardigheden
- Particuliere Schoonmaak
- Professionele Schoonmaak
- Specifieke Vluchtelingen projecten schoonmaak
- OSP
- Onderhoudsmonteur
- Dakdekker
- Daktimmer
- Metselaar
- Onderhoudsarbeider (renoveerder)
- Hovenier
- Boomkweker
- Hulpkok
- Zaalmedewerker
- Verkoop-Mode

- Algemeen winkelbediende
- Opleiding strijk
- Heftruck/magazijnier
- Confectie
- Lassen
- CV-Sanitair
- Autobuschauffeur

De nadruk ligt hierbij op efficiëntie, kostenbesparing en op de typische knelpunten van de arbeidsmarkt in een bepaalde regio. Alle middelen die bij de lokale partners voorhanden zijn, worden ter plekke ingezet.

Win-win-win voor iedereen!

- voor de werkzoekenden: opleiding in eigen streek met meer kans op tewerkstelling
- voor de bedrijven: werknemers die nog meer vraaggericht zijn opgeleid
- voor de steden en gemeenten: meer kansen voor werkzoekenden op opleiding en werk in eigen streek
- voor VDAB: door een grotere flexibiliteit en nog meer arbeidsmarktgerichtheid van het opleidingsaanbod is er een hogere uitstroom naar werk.

Onderwijskwalificerende opleidingstrajecten

In 2017 hebben 4.467 werkzoekenden een Onderwijskwalificerend Opleidingstraject (OKOT) gevolgd:

- 456 werkzoekenden volgden een opleiding in het **secundair volwassenenonderwijs**,
- 4 werkzoekenden volgden een opleiding in het **7de jaar beroepssecundair onderwijs**,
- 104 werkzoekenden volgden een opleiding **Secundair-na-Secundair (Se-n-Se)**,
- 2.973 werkzoekenden volgden een opleiding **Hoger Beroepsonderwijs**,
- 939 werkzoekenden volgden een opleiding **Professionele Bachelor**.

In 2017 stroomde maar liefst 76% van de cursisten die hun opleiding positief beëindigden binnen de drie maanden uit naar werk.